

Debreczeni Független Ujság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben:
 Egy hére
 Negyedévre
 Vidéken:
 Egy hére
 Negyedévre

Felolvasó szerkesztő:
IFJ. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECEN,
 Piac-utca 47. és 48. szám.

Az 1848. XX. t. cz.

A minapában a magyar országgyűlés három tekintélyes tagja hozta szóba az udvartartás költségeinek felemelése iránt gonoszlelkűen benyújtott törvényjavaslat tárgyalása alkalmából az 1848. évi XX. törvényzikk végrehajtásának kérdését.

Eötvös Károly a maga roppant tudásának bevehetetlen várából lövöldözte meg Tisza István grófot, a ki-rendelt erőskezű kormányelnököt, amért a protestáns hitfelekezeteket az 1848. évi XX. törvényzikk tökéletes végrehajtásával galádul hitegeti, amely törvény, józanságát még el nem vesztett vagy el nem adott emberek véleménye szerint, a mai nyomoruságos és szegényletes nemzeti állapotok miatt, a végrehajtásra meg nem érett.

Debreczen magyar protestáns város. Tudjuk, hogy itt is vannak sokan, akik a politikai támogatás első feltételét ahhoz kapcsolják, vajjon benne van-e az illető támogatást kereső urnak különben esetleg végtelenül haszontalan és üres programjában az 1848. évi XX. t. czikk végrehajtásának máról holnapra való értelmetlen követelése.

Ezért foglalkozunk, a lehető legrövidebben ugyan, mi is e sokat emlegetett nagy törvénnyel.

Az 1848. évi t. czikk 3. §-a — mert e §-ról van csak szó — azt mondja: *Minden bevett vallásfelekezetek egyházi és iskolai szükségéi közalladalmi költségek által fedeztessenek.* Ez elvnek részletes alkalmazásáról hozandó, kimerítő törvényjavaslat előterjesztésére a legközelebbi országgyűlést jelöli ki a törvény. A szabadságharcz miatt azonban e kimerítő törvényt Battyány Lajos kormánya el nem készíthette. Nem hozták meg e törvényt máig se. Aki tehát arra vállalkozik, hogy az 1848. évi XX. törvényzikket végrehajtja: ez óriási jelentőségű, nagy törvény megalkotását ígérte meg.

Ezt tette Tisza István is.

És kérdem most már, ha vajjon a kormányelnök ur tett-e csak egyetlen határozott lépést is kormányelnöki bársony székebe telepedése óta, mely arra a biztos következtetésre vezetné a magyar nemzetet, hogy Tisza gróf komolyan vette ígérését? Nem tudja-e minden tisztalátású ember, hogy Tisza csak azt akarja e balgatag, mégis fur-

fangos hitegetésével elérni, hogy a protestáns, mindig önzetlenül hazafias magyarság megszédüljön s ne lássa meg a gróf ur hazafiatlan, bécsi politikáját?

Kossuthék mehozhatták az 1848. évi XX. törvényzikket! Ők beszéltek arról, hogy a bevett vallásfelekezetek egyházi és iskolai szükségéi közalladalmi költségek által fedeztessenek! Mert ők szabad, független, nagy Magyarország megteremtéséről gondoskodtak számos olyan új világot ide varázsló törvény megalkotásával, mely törvények örök derült s csillagos utjáról a bécsi sárba szédülnek és ragadnak az olyan apró emberké, mint Tisza gróf is. Kossuthék ősi jogaiba visszahelyezték az 1848. évi XXI. törvényzikkben a nemzeti szint és az ország czimerét, megalkották a nemzeti őrsereget (1848. XXII. t.-cz.) stb.

Es most Tisza gróf ur tiltakozik az ellen, hogy nekünk jogunk legyen követelni nemzeti színünk, ősi czimerünk, nyelvünk érvényesítését államiságunk minden szervében. Tisza gróf ur a legnagyobb ellenségünk, ha a nemzeti hadseregről beszélünk. Ha mégis meg tesszük, ha az évtizedek óta a szivekben összegyűlt keserűség fel-felszakad

Virág-ének.

— Margitnak. —

Tavaszi szellő, mikor erre szárnyal,
 Teröldad sug, beszél nekem,
 Nyiló virágok bájos seregéből
 Te mosolyogsz rám, kedvesem!

A földön, égen, ami szépet látok,
 Téged magasztal egyedül.
 S imádsággá lesz lelkem gondolatja,
 Amikor hezzád száll, repül . . .

Mindjobban érzem, hogy te mindenem
 vagy,

Érted van lelkem, életem,
 S hogy e világnak zord hatalma tőlem
 El nem szakíthat sohasem! . . .

(Budapest) Gulyás József.

Az öreg Herman bácsiról.

Itt hagytál. Elszámítottad magadat; kálkulusodból kimaradt egy: az idő. Gondold, ha vártál volna egy kisé! Én is oda készültem a napokban, ahol most te vagy.

Ha hirt adsz, hogy nálad már be is van csomagolva, én még siettem volna egy kisé: együtt mehetünk. Nekem kevesebbe kerül a nagy ut, rad való tekintetből nagyobb perczent engedményt kapunk; neked fenyesebb lett voln' utazásod: a te számtalan örök adósid, az én még számtalanabb hitelezőimmal, oly impozáns menetet adnak vala, miről nem is álmodánk. Legalább utóljára is csináltunk volna olyan furórét, akárcsak hajdanán az „Értesítő“-vel.

Hogy esett, csakhogy megesett a többek közt, hogy valahol valahogyan elmulatunk. Értesítő szerkesztése s az ezzel járó szaladgálás a hírek után — minden elmaradt. Dél előtt 11 órat ajt vetődtem fel a szerkesztőségbe. Herman bácsi kétségbeesve fogadott. Majd egy liter sört, szivart hozatva magamra hagyott.

Én elrohantam Bodosi Pálhoz vezércikkért.

— Vezércikket én? fogadott Pali bácsi. Azaz, hogy várjál csak.

Egy csomagból kivett egy lapot.

— Nesze — mondá — én ma is csak azt vallom, mint ezelőtt őt esztendővel.

A vezércikket kiszedték; a lap kikerült déltán öt órára a nyomdából. Örvendezett Herman bácsi.

— Mégis csak derek fiu vagy te; szép lapot adtal. Nagyon jó a vezércikk; ki írta?

— Én! — feleltem nagy szerénységgel.

— Látod, ha szóltál volna, szívesen adott volna neked vezércikket — Bodosi Pali . . .

Országos mozgalom indult meg abban az időben a csángók hazatelepítése ügyében. Lelkesen, gyönyörűen írt érdekekben Bartha Miklós. A mi lapunk is megeresztett egy vezércikket, melyért igen szép meleg hangu levelet lapot Bartha Miklóstól.

Csakugy ragyogott a szeme jó öreg Herman bátyánknak, mutatva a levelet:

— Már látom, hogy csakugyan nem közönséges ember vagy te; olvasd el a Bartha levelét vasárnapi vezércikkedre.

Én a lelkesülés pillanatát kiakarván használni:

— Adj egy forintot Herman . . .

— Gyujtsd rá! s megkínált egy szál — gyufával.

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer:

tüdőbetegeknél, légzőszervek hurutos bajainál ugymint **idült bronchitis, szamárhurut** és különösen **lábbadozóknál influenza után** ajánlatik. Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kelleme szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.— kor.-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg aiant czzéggel legyen ellátva.

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár **Basel** (Svájcz.)

a nemzetből és követelni merészeli a Kossuth Lajos, sőt Deák Ferencz által is már törvénybe is iktatott nemzeti jogainak elismerését: Tisza gróf ur ki-nevez bennünket részegeknek!

És a mi államiságunknak nincs annyi ereje, hogy bele is fojtja a bécsi sárba az ilyen magyarokat! És nekünk el kell tünnünk, hogy a vérünk-ből valók gyalázzák meg így a magyar nemzetet!

Ezért van azután az Tisza gróf ur, ha örvendünk, mikor látunk egy csepp kis oázist nemzeti függetlenségünk leégett sivatagján; ha tudjuk, hogy felekezeteink önkormányzati jogokkal és saját vagyonukkal még elég függetlenek a kormányhatalomtól.

És épen ezért igaza van Eötvösnek és Bánffy-nak, ha azt hirdetik: Nincs szükségünk a mai viszonyok között az 1848. évi XX. törvényczikk szószerint értendő végrehajtására. Arra különben is képtelen Tisza. Kossuth teremtette azt a törvényt, új Kossuth szülessen annak a végrehajtására is! Sasok utjáról porba szédül a bagoly.

Ha majd Kossuth minden törvényét, mely nemzeti függetlenségünket, gazdagságunkat, nagyságunkat teremt meg, nagyobb idők nagyobb emberei végrehajtják: az 1848. évi XX. törvényczikkről sem fognak bizonyára megfeledezni!

Gyökössy Endre.

Az üld zött vasutasok pörei.

Irta: Dr. Kőrösi Kálmán.

III.

Feltétlenül bizonyos ezekből folyólag szerintem az is, hogy a vasutasok a törvény intézkedéseinek szembeszökő s nagyszámú ellentétes bírói döntésekben kifejezésre jutott határozatlansága miatt, köz-

Bosszus volt egy napon jó, öreg Herman bácsi

— Mindig azt beszélem, hogy nekem ne ollózzatok, hisz úgy bármely számár is tud szerkeszteni.

— Ész kell ahhoz Herman — vágtam vissza.

— No, megállj, szólt indignálódva, megmutatom én, hogyan kell eredeti dolgot adni a publikumnak s úgy tön, amiként beszélt. Itt egy hosszabb újdonságot. Három hét múlva látott nyomdafesteket közleménye.

— Hogy lehet ilyen pongyola dolgot a lapba tenni — szólt az öreg.

— Melyik az? kérdem.

— Itt a Napihírek közt, ez!

— Mi a kifogásod ellene?

— Nagyon izetlen, nekem már ismer-ned kell a publikum izlését!

— Izetlen? Hisz ez a saját magad eredeti fogalmazványa. Ugy-e csak mégis kell egy kis ész a szerkesztéshez.

— Egyen meg a fene.

Kik ösmerték, szeretették, becsülték; sok, ma már ismert nevű emberünknek az első szárnyesepást fel a halhatatlanság felé, te adtad meg, lapoddal jó, öreg Herman bácsi. Szeretted a magyar népet, a magyar hazát.

Nyugodj békén, csendesen!

Író diák.

megnyugvásra vezető hatással meg nem büntethető. Még csak egy dologgal kell idevonatkozólag tisztába jönnünk. Azzal, hogy a bíróság a különféle határozatok eltérő voltából kitünt törvény értelmetlenségét, vagy mondjuk törvény határozatlanságát a konkrét esetek elbírálásánál nem veheti figyelembe. Nagyon nézünk az olyan bírói ítéletre, mely azért mentené fel a vasutast, mert az azelőtt már meghozott bírói ítéletek részint megállapították a közhivatalnoki minőséget, részint nem. A bírónak a saját judiciuma, a saját törvény magyarázata alapján kell elbírálni az elébe vitt jogeseteket, ha ő a törvényből és a viszonyok mérlegeléséből megállapíthatónak tartja a közhivatalnoki minőséget akkor marasztalni, ha ugyanazon forrásokból a közhivatalnoki minőség fogalmát kimeríteni nem tudja, felmentenie kell. A maga, akár marasztaló akár felmentő határozata megalkotásánál csakis saját gondolkodásából meritheti az indokokat, vagy legfeljebb egy megállapított bírói gyakorlatból, mint jogforrásból merithető, de az addigi ítéletek eltérő voltára, mint a felmentés indokára nem hivatkozhat. De van egy factor, melynek kötelessége a vasutasok pörebe beavatkozni s a beavatkozás kiinduló pontjául éppen az ezen perekben hozott számos ítélet eltérő voltát tekinteni és ez a factor maga az állambatalom, illetve az állam akaratának végrehajtására hivatott államkormány. — A köz-vád ura a kormány, jogosítva van vadnatóságait vádemelésre, vádfenntartásra vagy vádelejtésre utasítani. Ha már most a kormány azt tapasztalja, hogy ugyanazonos vádalapon számos állampolgár ellen megindult bünperekben a különböző bíróságok olyan ítéleteket hoznak, a melyek együttvéve a jogegységnek karikatúráját adják, akkor be kell látnia, hogy a vádalapul használt törvényhely marasztaló ítélet hozatalára meg nyugtató módon, az igazság érzetét kielégítően nem alkalmas; nem szabad engednie, hogy teljesen ugyanazonos esekelményért teljesen enntétes bírói elbanásban részesítsenek a tömegesen vadolt egyének, s az egyik rész entétesek úgy nazert, a miért a másik rész felmentetik. Be kell látnia a kormánynak, hogy annak a törvényhelynek alapján, a melyre a bíróságok epp úgy alapítanak felmentő, mint marasztaló határozatokat, a vasutasoknak nem volt, nem lehetett módjuk, alkalmuk, képességük a magok esekelményének horderejét büntető jogi szempontból előzetesen mérlegelniök. Be kell szüntetnie a vádat a vasuti sztrájkból eredt összes perekben, melynek eldöntése a közhivatalnoki minőség meg vagy meg nem állapításától függ. S meg kell ezt tenni, meg akkor is, ha ő maga, a kormány a vasutasok közhivatalnoki minőségét megállapíthatónak s ez alapon őket bünösöknek, büntethetőkné tartja. Meg kell szüntetni a pereket a vadhatóságoknak vádelejtésre való utasítása által, vagy a hol ennek — a meghozott ítéletek folyán — perrendtartási akadály van, a kegyelmi jog gyakorlása által. Meg kell szüntetni e pereket, mert a kormánynak csak ahhoz nincs joga, hogy a bírói ítéletek hozásába beavatkozhasson, de ha a bírói ítéletekből a törvény hibás voltát a jogegység veszélyeztetését, az osztó igazság megsértését, a közvélemény jogérezekének megtámadását tapasztalja, akkor e szerfőiött karos eredmények eloszlásáról gondoskodnia egyenesen kötelessége s mivel a vasutasok pöréből kifolyólag egy büntető törvény novellát csinálni és visszaható erővel felruhazni nem lehet, csakugyan nincs más módja a helyzet szanálásának, mint a pereknek jogerős ítéletek keletkezése előtti beszüntetése.

És mit tesz e helyett a kormány? Ugy tesz, mint a szereelmes leány, aki a faag leveleit tépve és számlálva találhatja kedve-

séről: „szeret — nem szeret“, „szeret — nem szeret“, várja vajon melyik szó esik az utolsó a legfelső levélre? A hasonlat nem egészen találó, mert a kormányra bajos ráfogni, hogy szereelmes volna a vasutasokba; de mégis ilyenformán jár el a kormány, az egymásután váltakozva következő felmenő és marasztaló ítéletekből találgatja: „Bünös — nem bünös“, Bünös — nem bünös“ és azt várja, mily szententia lesz irva a legfelső, a legutolsó levélen: a Kuria ítéletén. A Kuria ítélete lehet felmentő vagy marasztaló, lehet — ha több tanács fog ítékezni — felmentő is, marasztaló is; de az első fokon és másodfokon egyaránt megnyilvánult bírói vélemények szembeszökő elágazása folytán a közvéleményre megnyugtató nem lehet.

Miért spekulál hát a kormány arra, hogy hatha mégis marasztaló ítéletet lehetne yerni az ugyanazon tettetű vádoltak egy része ellen, azon része ellen, a kiket a véletlen szerencse nem hullatott át a két első bíróság előtt a vádala helyezés rostályán? Láthatja, hogy a vádoltak egy részének elitélése nem fér össze a törvény előtti egyenlőség gondolatával s kompromitálja a jogegyenlőséget? Vagy a bíróságok tekintélyét akarja leszállítani s a leszállított tekintélyű bíróságokban a kis lutri intézményét visszaállítani? Azt akarja, hogy a szerint legyen a vasutasoknak ugyanazon tényálladék mellett nyert vagy vesztett ügyök, hogy az eljárás Debreczenben Szegeden vagy máshol indult ellenük? mint a hogy a lutrin ugyanazon számokkal nyerni vagy veszíteni lehetett a szerint, hogy a temesvári vagy nagyszabeni huzásra tett valaki?

Én az elmondottakból csak azt a következtetést tudom levonni, hogy a kormánynak az egyöntetű jogi elbírálásra alkalmatlannak bizonyult vasuti sztrájkból kifolyólag indult pereket haladéktalanul be kell szüntetnie. Be kell szüntetni a saját iniciatívájára, tehát akkor is, ha a parlament mint eddig — elég sajnósan nem figyelmeztette, ugy ezután se figyelmeztetné kötelessége teljesítésére.

Ezt kívánja az egyenlőség, az igazság.

Országgyűlés.

[Budapest, 1904. július hó 21-én.]

Eredeti tudósításunk.

A civillista általános része körül folyó vitát a mai nappal berekesztik és határozati javaslata alapján Apponyi Albert gróf is megtartotta záróbeszédét és az ellen indítványozó, Rákosi Viktor is nagyobb szabású beszédet tartott.

*

Perczel Dezső elnökölt.

Lengyel Zoltán a javaslat ellen foglal állást, mert olyan dologra, a mi nincs, nem szavazhat meg költségeket. Miből is áll a magyar udvartartás? Nehány vagonból, a melyet a bécsi udvartartás rövid időre való ideszállítására használnak. És mennyit költ az udvar Magyarországon? Összesen 900.000 forintot évenként, tehát kevesebbet, mint amennyivel most a civillistát emelni akarják. A mi dinasztiank még mindig idegen. Nézzük Bulgariát, a fejedelem mind a két gyermeke a kereszttségben bolgár nevet kapott és a nép vallását vette fel. Az olasz király lemondott a civillista egy részéről, mert belátta, hogy az állam terhén könnyíteni kell.

Abderal állapotok.

Nekünk csak ahhoz van közünk, hogy mit és mennyit költ a magyar király, hogy azonban Bécsben szaporodtak a költségek, azzal ne tördődjünk. Ugy lopnak az udvarnál, ahogy lehet. Az udvarnagynak 4000 gyer-

tyát. Hol égetik ezt el, sehol, mert villamos világítást használnak. Hát az udvari esteken mit történik? Ha az ember öt pengőt ad a lakájnak, kap akár tíz üveg pezsgőt, amelyet a diszmagyarja alatt hazavihet (Derűtség.) Az ételeket eladják a szolgák, úgy hogy Bécsben egész vidék él még ezekből a maradékokból. A forspont ma is divatban van, pedig vasuton szállítanak mindent. Fölmenti Wallburg esetét is, a kit az udvarból elverték, mert főhercegi apjának felesége csak magyar nemes asszony volt.

Itt járt néhány esztendővel ezelőtt Vilmos császár és beszédében több nemzeti eszme volt, mint a Habsburgokban négyszáz esztendő óta. A német császár azóta gyakran járt Magyarországon, de számlát soha sem nyújtott be.

Fölemlíti, hogy a budapesti adóhiva taloknál is a hadseregbe vonatkozó tételeket kúton erre a cselra szolgáló német könyvekben német nyelven tartják nyilván.

Felkiáltások balról: Gyalázat!

Hitvány parlament.

Lengyel Zoltán éles támadást intéz a függetlenségi párt vezérével ellen, a kik nem vesznek részt a vitában.

Az öszbirodalmi eszme ellen kell küzdeni. A nemzeti eszme eddig nem győzött, nem pedig a parlament egyrészenek hitványsága miatt. (Mozgás a baloldalon.)

Elnök figyelmezteti a szónokot, hogy ilyen kifejezéseket ne használjon.

Hock János: De a mikor ez igaz!

Elnök: Az mindégy. Ilyen kifejezések nem idevalók.

Lengyel Zoltán: Hiába keresi a magyar nemzetet az ugynevezett középosztályban. Nem találja, csak az alsóbb néprétegben van az meg. De reméli, hogy a nemzet végül felébred elaléltóságából. A javaslatot nem fogadja el. (Helyeslés a baloldalon.)

A vita viharos berekesztése.

Elnök: Több szónok felszólalásra nincsen előjegyezve. Kivan még valaki a tárgyhoz hozzászólni? Senki. A vitát bezárom.

Kammerer Ernő előadó reflektált aztán a vita anyagára. Azt bizonyítja, hogy a magyar udvartartás 1526-ban a németbe, majd 1804-ben beleolvadt az osztrák udvartartásba.

Ugron Gábor: Nem áll! Nem igaz!

Kammerer Ernő: A közjogra, a historiára hivatkozom.

Kass Ivor: Ne honosítsa meg a közjogot!

Hellebronth Géza: Szégyen, gyalázat itt így beszéni.

Nessi Pál: Talán a Reichsrat előadói székében ül?

Rákosi Viktor: Szégyelje magát!

Molnár Jenő: Ilyen badarságokat nem hallgatunk (Folytonos zaj a szélsőbaloldalon.)

Kammerer Ernő: Hivatkozok Jászai Viktorra! És hivatkozom Kmety Károlyra. (Folytonos zaj a baloldalon.)

Elnök: Pozsgay képviselő urat rendreutasítom.

Kammerer Ernő: A kik könyveikben azt fejtetik, hogy az udvartartás egységes. Az 1889. XX. t. cikk is az udvartartás egységét állapítja meg és ezt részben elismeri Apponyi is legutóbbi beszédében. (Zaj a baloldalon.) A törvények egvébként udvartartásról szólnak és nem udvartartásokról.

Iszonyu zsvaj.

Iszonyu zsvaj támadt erre az ellenzéken. Felkiáltások: Elég legyen! Ne folytassa! Fogalma sincs a dologról.

Kammerer Ernő: A határozati javaslatok mellőzésével a határozati javaslatnak eredeti szövegében való elfogadását kéri. (Helyeslés a baloldalon.)

A záróbeszédre került a sor. **Rákosi**

Viktor elsőnek beszél, még pedig lényesen és hazafiasan okolva meg álláspontját; a mely igazi kurucz álláspont. A politikai gazdaságokat a költő lélek ereje sugározta körül

Rákosi Viktor kurucz beszéde.

Rákosi Viktor: T. képviselőház! (Halljuk! Halljuk! Azon szégyenteljes és hazafiatlan munka után, (Ugy van! Ugy van! a bal és szélsőbaloldalon.)

Kammerer Ernő előadó: Tiltakozom! (Zajos felkiáltások a szélsőbaloldalon: De ugy van! Igaza van!)

Rákosi Viktor: Ismétlem: ezen munka, ezen felolvasás után én a nemzet összes mai nyomorúságait megértem, mert látom azt, hogy valahányszor e nemzet jogaiért küzdött, valahányszor e nemzet függetlenségéről szó volt, mindig akadtak a saját kebelünkben olyanok (Zajos felkiáltások a bal és szélsőbaloldalon: Ugy van! Árulok!), a kik a nemzet jogait elhomalvosítani, (Ugy van! a bal és szélsőbaloldalon) követeléseit meghiusítani igyekeztek. (Ugy van! a bal és szélsőbaloldalon. Felkiáltások a baloldalon: Árulok! A nemzeti ügynek áruloi! Szégyenteljes dolgot műveltek.) Bárminő tettei, bárminő törvényei, bárminő férfiai volnának a magyar történelemnek, a melyekre és a kikre hivatkozva a magyar nemzet mai követeléseit gyengíteni lehetne. ezekre a törvényezikre és ezekre a férfiakra a felelős felelősséget kellene borítani. (Ugy van! Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.) nem pedig idehozni magyar parlament elé, hogy ezzel fegyvert adjunk ellenségeink kezébe és követeléseink sikertelenségét előre is biztosítsuk. (Ugy van! Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon. Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Azért bízták meg őt! Gyalázatos szerep! Nagy zaj. Elnök csenget.)

Rákosi Viktor: A t. képviselő ur még törvényezikre is hivatkozott, hogy ami álláspontunkat, mely a nemzetnek és a dinasztának is érdekét szolgálja, (Helyeslés a szélsőbaloldalon) meggyöngítse. Ezen törvényezikre legtöbbnyire olyan korból származnak, a midőn a darabokra szakgatott, elszegényedett, félig kiirtott magyar nemzet nyakán egyformán ültek a török és az osztrák hóhérok. (Ugy van! Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.)

Hellebronth Géza: A Caraffák!

Lengyel Zoltán: Lélekvásárlás utján létrejött áru törvények! (Ugy van! a szélsőbaloldalon. Zaj jobbfelől.)

Rákosi Viktor: Azokban az elhomalvosult időkben akadtak emberek, sőt talán országgyűlések is, a kik a melyek a nemzet jogaitól — megvesztegettetve, megfélemlítve, terrorizálva — egy pillanatra elállani látszottak. Hat ezeket a tetteket el kell fedni és kötelességünk az élő s élni akaró nemzet jogait szüntelenül követelni (Élénk helyeslés és taps és bal és szélsőbaloldalon.) még a királyllyal szemben is. (Ugy van! Ugy van! a bal és szélsőbaloldalon.)

Dániel és Kossuth Lajos.

Kirukkoltatták a szabadelvű pártnak egyik fényes elméjét, a bárói karnak és a titkos tanácsosi karnak egyik kiváló büszkeségét, Dániel Ernő bárót is, hogy ezt a kétségbeesett ügyet megvédelmezze. (Derűtség balfelől.)

Dániel Ernő báró ur a többek között a nemzeti sovinizmusról is értekezett. Azt mondotta a többek között, hogy a nem más, mint a nemzeti túltengésből származó elfajulás; hogy önök — már mint mi — könnyen tehetik azt, hogy egyes, nagy hangzású jelszavakat, ugynevezett nemzeti kívánságokat dobunk a közéletbe. Erre megjegyzése a következő. Dániel Ernő báró ur bizonyára ismerni fog bizonyos Kossuth Lajos nevezetű embert, aki szintén miniszter volt, bár sem báró, sem titkos tanácsos nem volt és

nevéről nem egy Adria hajót, hanem egy korszakot neveztek el. (Élénk derűtség a bal és szélsőbaloldalon.) Ez a Kossuth Lajos is elkövette azt a könnyelműséget, hogy jelszavakat dobott a nemzet kebelébe. Ezeket a jelszavakat a nemzet azonban megértette és ez a megértés a nemzetnek egy olyan korszakát jelenti, amely ennek a nemzetnek erkölcsi tökéjeül fog szolgálni örökön-örökké s a melyek nélkül e nemzet szegényebb volna. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

T. képviselőház! Az az erő, a melyet Kossuth Lajos 1848—49-ben a nemzettel kifejtett, azt hiszem, ott állt 1867-ben Deak Ferencz mellett is, mikor a kiegyezést megkötötte és munkatársa volt. Mert a nemzet nem imponált volna odafenn, ha ezt az erőt ki nem fejtette volna, szóval segített megteremtteni azt a korszakot, a melynek a t. urak létezésüket, barátságukat, titkos tanácsosságukat, mindent köszönhetnek. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Azért a báró ur jobban tenné, ha a helyett, hogy a nemzeti jelszavakat lenézné, illő tisztelettel hajolna meg még az előtt a legutolsó honvéd előtt is, akinek a csontjai az isaszegi jelleien sírokban nyugosznak. De hát a kor eltörpült, a generáció sem olyan ma, mint volt a régi, mi is gyengébbek vagyunk, önök is kisebbek, mint a régiek, mostanában a bárók is különbek voltak, de még a Dániel is, a kik épen kimásztak az oroszlan barlangból. (Élénk derűtség a bal és szélsőbaloldalon.) De itt aztan jön, hogy azzal a sovinizmussal szemben mi a kötelessége a t. tulajdonnak, és itt bocsánatot kérek Kammerer t. előadó urtól, hogy a beszédet kissé olvasom, de nem a saját beszédemet, hanem a Dániel beszédét. (Derűtség) olvassa: A mi politikánk célja, így szól báró Dániel Ernő, az, hogy a nemzeti aspirációkat, melyeket önök a nemzeti életbe beledobnak, szorgos vizsgálat tárgyává tegyük, vajjon azoknak a praktikus életbe való átültetése nincsen-e nagyobb visszahatással a már elért eredményekre. (Zaj balfelől.) De nagy szerencse, hogy annakidején, 1848—49-ben nem állottak önök ott szorgos vizsgálódásokkal, mert akkor talán az következett volna be a nemzet történetében, hogy a mikor Windisgrätz herczeg megjelent a császári parancsai, mely röviden így szólt: unbedingte Unterwerfung, akkor önök meghódítottak volna neki a helyett, hogy a nemzetnek legdrágább szabadságharcát végig harcolták volna. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Hagyjon békét Dániel ur ezeknek a jelszavaknak, a melyeket soha nem értett meg, most sem ért és sohasem fog megérteni. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Mi szerény erővel és szerény tehetséggel már csak megmaradunk ezek mellett, mint olyan emberek, a kiknek kezében a mandátum kard a nemzet jogainak kivívására, paizs a nemzet jogainak védelmére, de nem létra, hogy azon magunk a magasba kapaszkodjunk. (Élénk helyeslés a bal és a szélsőbaloldalon.)

A kitépett szív és népszabadság.

Hadd játszuk mi ezt a szerepet, melyet az az utmutató játszik, amely ott áll az utfélen és mutatja a fáradt és eltévedt utasnak az utat egy szebb, boldogabb és gazdagabb hazába. A vihar veri, a por lepi, eső áztatja, de nem mozdul a helyéből, hanem mutatja azt az utat, amelyen a nemzetnek haladnia kell. Lehet, hogy ezt a dolgot a t. miniszterelnök ur, a ki már valamivel erősebben fejezte ki magát, mint Dániel ur, a mérgezett illuziók részegségének fogja nevezni. Ez nagyon szép kifejezés, a reparaturáját még nem volt

szerencsénk hallani, de azt hiszem, hogy fogjuk hallani.

Eriől eszembe jut egy hírneves orosz írónak, Maxim Gorkijnak egy története, amely arról szól, hogy egyszer egy sötét őserdő nedves mélyében egy nép élt, amely soha a világosságnak legkisebb sugarát sem látta. Nedves földön, melyben kigyók tanyáztak, áthatolhatatlan sűrű lomb alatt élt, tengődött, sápadt, sovány, szegény mivoltát tengette. És akkor e nép egyik férfiát isteni sugallat szállta meg és elhatározta, hogy a nemzetet kivezeti a sötétebből és a szenvedésekből és akkor ez a férfiu kitepte a saját szivét és felemelte magasra, s akkor ez a sziv elkezdett világítani és a nép, amely soha világosságot nem látott, mintegy hypnotizálva, megittasulva elindult e férfiu után és a férfi ment előre és keresztül törtek a bokrokon a kigyókon, uttalan erdőn és végre elérkeztek oda, hol a táborból már látottak a világosságot, mely az erdő szélén a sötétség és a szenvedések végét jelezte és akkor a nép megittasulva ettől a soha nem élvezett látványtól, előre rohant, elgázolva ezt az embert és annak holttestén keresztül kijutott a szabadságba, a világosságba.

Ez a prófétáknak és a megváltóknak hivatása, mindig kell ilyen férfiaknak lenni, a kik önmagukat is feláldozzák és a nemzetet kivezetik a világosságra. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Ezt miniszterelnök ur, ön talán a mérgezett illúziók részességének nevezi, de mi viszont azt mondjuk, hogy ezek nélkül a férfiak nélkül, a kik az eszmét hirdetik, a nélkül, hogy a maguk hasznát keressék, egy nemzet lehet szolgálja, lehet ágyutöltelék, de nem lehet szabad nemzet és ebből a civilizációnak, az emberiségnek semmi haszna nincsen, hanem ez egy hitvány és megvetendő kolonc. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Ajánlom határozati javaslatomat elfogadásra. (Élénk helyeslés, éljenzés és taps a bal- és a szélsőbaloldalon. A szónokot számosan üdvözlök.)

Apponyi gróf beszéde.

Apponyi Albert gróf szintén elvi szempontból bírta a javaslatot. Az udvartartásnak a királyi méltóságnak fényt és ragyogást kell adni s kifejezésre kell juttatni az állam fenségét. Más állami fenségről, mint a magyar állam fenségéről s más államfő ragyogásáról, mint a magyar király fénye és ragyogásáról beszélni nem lehet. Ha az udvartartás nem ezt a célt szolgálja, ha a magyar királynak nem ez a ambíciója, akkor ennek az udvartartásnak költségeit nem szavazhatjuk meg. Várta a vita során, hogy ezeket megcáfolják. Összes törvényeink szelleméből, magának a magyar királyi koronának és a magyar állam szuverenitásából következik, hogy ez udvartartásnak önállóan kell lenni. Az ellenkező felfogás ellentétben áll egész alkotmányos életünkkel. Minden jog, amely önálló nemzeteket megillet, megilleti a magyar nemzetet is. Az előadó összes okoskodása, amelylyel a nemzet szomorú korszakaiból igyekezett szépíteni a magyar nemzetnek Ausztriához való viszonyát, kudar-

czot vallott. Dániel okoskodásával el lehet mondani, hogy Bach korszakban is volt magyar kormány, csak hogy együttesen kormányozták az országokat. Most is van magyar király, tehát Dániel szerint van magyar udvartartás, csak hogy együttesen az osztrák udvartartással. Szünet után

Rátkay László, Bakó József és Papp Zoltán tartották meg záróbeszédüket. Valamennyien élesen keltek ki a javaslat ellen.

Tisza István miniszterelnök beszél utólagára az udvartartás költségeiről. Apponyi Albert gróf beszédével foglalkozik legelőször s azt vitatja, hogy Apponyi őt kezdetől fogva félreértette, mert az udvartartás költségei emelésének nem volt más célja, mint az udvartartás évi állandó tulkiadásainak eltüntetése. Majd Rákosi Viktor beszédére hivatkozva kijelenti, hogy igaz van Rákosinak abban, hogy az 1848—49-iki szabadságharc nélkül nem lehetett volna az 1867-iki kiegyezést megalkotni, sőt ő tovább megy és azt mondja, hogy keresztül gázolt volna rajtunk Európa, ha 1848—49-ben erőnkől meg nem bizonyosodik a világ. De állítja azt is, hogy a mi fenséges akkor, ha a nemzet veszélyben van, éppen olyan nevetséges béke idejében. A javaslatot elfogadásra ajánlja.

Elnök elrendeli ezután a szavazást Apponyi határozati javaslatára. Elvetik. Husz képviselő névszerinti szavazást és annak holnapra való elhalasztását kérte, elnök azt elrendeli s pontban 2 órakor az ülést bereszkettette.

Mi az ujság?

Amerikai pénz, magyar föld. A kivándorlás sötét érmének a biztatóbb oldalát mutatja a következő adat: Zemplén vármegyében a homannai főszolgabíró által beszerzett adatok szerint a homonnai lárás területén egyenes kisebb és nem földesuri birtokok kivételével, a nép által amerikai pénzen megvásároltatott eddig 10 158 kataszteri hold 883 négyyszögöl földbirtok 1,884 917 korona 60 fillér vétel árral.

Szoptatás a bíró előtt. Tegnap vont a kérdőre a budapesti büntető bíróság Szent Anna munkásnőt, a kit azzal vádolták, hogy egy 50 korona értékű köves gyűrűt emelt el. A vádolt nőt államköltségen kellett falujából felhozatni, mert nem volt pénze a felutazásra. A tegnapi tárgyaláson meg is jelent szopos gyermekével a karján, a ki nem törődve, hogy a bíróság előtt van, hangos jajveszékésben tört ki. Az anya, hogy kis gyermekét megnyugtassa, megsoptatta a tárgyalási teremben, előbb azonban úgy a maga, mint a kis gyermeke fejét beakarta. Ezután, mint a ki jól végezte dolgát, megfelelt szépen a hozzája intézett kérdésekre. A tanúk is oly kedvezően vallottak a vádolt nő javára, hogy a bíróság a vad alól felmentette. Csak hogy a felmentett asszonynak nem volt pénze a hazautazásra. Megesett a jószívű bírónak a szive a szegény asszonyon és hamarjában annyit gyűjtöttek össze, hogy háromszor is hazautazhatott volna véle.

Feldarabolta gyermekét. A torontálmezei Gyála község lakosai hajmeresztő esetnek voltak szemtanúi tegnapelőtt. Nedelykov Miklósné nevű odaváló asszonynak — volt egy négy éves kis leánya. Ez a kis leány az udvaron játszott, anyja pedig, akinek semmi baja sem volt, a kertben dolgozott. Ezen a szerencsétlen asszonyon minden előzetes jelenség nélkül hirtelen kitört az örütség. A kertből kirohant az udvarra, fölkapta az ott

játszó és mitsem sejtő négy éves kis leányát és bevitte a konyhába, a hol baltát ragadott s azzal előbb a fejére ütött néhányat a kis leánynak s amikor az ütésektől eszméletét veszítette, az ajtó küszöbére fektette a kis áldozatot és ott elkezdte a lábait és kezeit levagdálni. A gyermek sivalkodására már előbb figyelmessé lett szomszédok közül néhányan átnéztek Nedelykovékhoz, hogy megnézzék, mi baja lehet a kis leánynak. Az örült asszony a kis gyermek véréből teljesen beverzett ruhában darabolta össze a gyermeket és nevetve mondta a látványtól megrémült embereknek, hogy neki az isten parancsolta, hogy főzze meg paprikásnak a gyermek husát és ezt adja oda a koldusnak. A szomszédok kénytelenek voltak menekülni előle.

Egyházak és iskolák.

Siketnémák elhelyezése. A siketnémák helybeli iskolájába a jövő évre felvett növendékek közül mintegy hetet, nyolcat megfelelő díjazásért az egyesület a városban valamely családnál kíván elhelyezni, mivel hogy az iskola intenciójában mindnyájan nem férnek el. Felhivatnak e végből mindazok, a kik ilyen gyermekeket gondozásra és élelmezésre magukhoz fogadni óhajtanak, hogy ebbeli szándékukat az iskola igazgatóságánál (Csapó-utca 35) délelőtt 10—11-ig terjedő időben folyó hó végéig jelentsék be. Ugyanott mindenben felvilágosítást nyerhetnek.

Az egyházi adó kivétele. Az ev. ref. egyház adókvívét bizottsága ma délután 4 órakor tart ülést Vecsey Imre elnöklété alatt.

Társas-élet.

Temetési költség száz év előtt.

Szép apáink idejében, amikor még kevesebbek voltak az igények, egyszerűbbek a szokások s amikor még a temetkezési intézetek sem tették méregdrágára a halandó ember utolsó útját s nem étek a divat abszolút hatalma alatt az emberek: igen kevés költségbe került a jómódu, debreczeni család halottjának eltemetése is. Ennek bizonyosságául közölhetjük azt a jegyzéket, amelyet 1791-ben molnar öreg Erdélyi Mihály uram kedves feleségének Sáska Erzsébet asszonynak temetési költségeiről ő vége, — Szűcs Mihály állított össze. Az összes, kiadás holott abba a szokásos — halotti torra fordított költségek is benne foglaltnak, mindössze 92 magyar forintot és 79 dénárt tettek. A temetésre ugyanis a következőket költötték: borért 18 fr. 36 dénár, tiszt. prédikátor urnak 2 f. 40 d., professor urnak 1 fr. 20 d., kántor urnak 1 fr. 20 d., kollegiumba (talán a deákoknak) 4 f. 76 d., husért 5 f. 40 d., szék-kelet kivívó szekeresnek 2 f. 4 d., fűszerszámmért 1 f. 14 d., másfel liter pályinkaért 90 d., kéz kötni való pántlikára 20 d., gyertyára 20 d., sirásóknak husra 64 d., bor és vízhozásért 30 d., egy sajt 36 d., a fűtél való fa hozásért és egy cipőért 52 d., koporsóért, epitáfiumért, asztalosnak 9 f. 12 d., koporsóra való matéria 11 róf 8 f. 56 d., gyászruhára 22¹/₂ róf matériáért 21 f. 51 d., ehhez $\frac{1}{2}$ róf

kastor 2 t. 4 d., lepedőre 2 $\frac{1}{2}$ rőf csipke 90 d., egy fekete selyem kötő 3 f. 40 d., párnáért és kapcaért 4 f. 8 d., koporsószeget 3 f. 56 d. Akkor ez tisztességes eltakarítás volt, illő egy olyan czivis mesterasszonyhoz, akinek háza, szállása (tanyája) s lábas jószágai valának.

UJDONSÁGOK.

Alkalmi betörés.

Az elhagyott lakás betörője.

Nyáron a fürdőkön nyaraló családok lakásait bezárják és rendszeren felügyelet nélkül hagyják, ami a lakásfosztogatással foglalkozó betörők munkáját nagyon megkönnyíti, mert mikorra a betörés kiderül, már ungon-berken tulajdonosok, akik így a lopott tárgyakat könnyű szerrel tudják értékesíteni.

Ilyen, a fővárosban mindennapos betörés történt Debreczenben, a Simonffy-utcai városi bérházban. A lakásfosztogatásra csak kedden jöttek rá, amikor a házbeltiek nyitva találták a családjával fürdőn időző Agricola Adolf táblabíró lakását.

Miután a szobában össze-visszahánytan találtak mindenfélét, rozsat sejtettek és jelentést tettek a rendőrségen, amely a mai napig titokban tartotta ezt az esetet. **holott a legnagyobb nyilvánosságra van ilyen alkalommal szükség.** Az az ellenvetés, hogy dobbal nem lehet verebet fogni, nevetség. Mért értesítették akkor a bankokat, a zálogházakat és ékszerészeket? **Hiszen a tolvaj eladhatja az ékszereket magánszemélyeknek is!** Minthogy csak a gyakorlatlan betörők és kezdő tolvajok visznek lopott holmikat a zálogházba vagy ékszerészhez, mert a gyakorlatlott betörő vonatra ül és elviszi más városba értékesíteni.

Ha a rendőrség ily érthetetlen módon titkolja az ilyen eseteket, akkor éppen a közönség érdeke ellen vét, mert hiszen száz és száz lakás áll elhagyottan, felügyelet nélkül és bizony csakis az ujság híradása teszi figyelmessé és óvatossá a közönséget. Azt pedig a rendőrség is beláthatja, hogy az ilyen preventív intézkedésekre sajtó nélkül teljes tehetetlen.

Most is összeállította a rendőrség a lopott tárgyak jegyzékét, a körözvényt ki is nyomatta. De hát mit érne az, ha az ujság nem adna teret annak és nem járna kezére a rendőrségnek?

Ez az eset is mutatja, hogy a „titkolódzás” éppen a rendőrség működésére békénítő, a közönségre pedig káros. A helyzet pedig, hogy a rendőrség a nagy nyilvánosság egyetlen képviselőjével szemben áll, igazán nevetség, hiszen a közönség érdekének védelmére hivatott a sajtó is, a rendőrség is, sőt talán a sajtó még inkább, mert hiszen a közönség minden rétegével állandó összeköttetésben áll és minden jogos kívánságnak, követelésnek a tolmácsa, közvetítője a rendőrség pedig csak a közönség pénzén tartott eszköz, amely — elég sajnós — igen sokszor éppen a közönséggel áll szemben. Egyébként közre adjuk a rendőrség alábbi körözvényét, amelynek így bizonyára inkább lesz sikere:

Folyó 1904. évi július 3 és 19-ike közti időben ismeretlen tettes Agricola Adolf táblabíró Simonffy utca 2, b) sz. a. lakásáról a következő tárgyakat lopta el, u. m.

1. Egy darab ferfi kettős fedelű remontoir arany órát, fedele kissé recézett, közepén kerek, sima rész (fillér nagyságban) felhuzójáról az arany burkolat le van kopva, értéke 100 korona.

2. Egy drb. női egyfedelű, kulcsal húzó női arany óra, czilinder szerkezettel, értéke 40 korona.

3. Egy drb. vékony, négyszögletű, sü-

rűn fonott arany láncz, bojt csüngővel és több apró jujuval, értéke 40 korona.

4. Egy rövid, vékony, szegletes szemű, kockás fonatu női arany csüngő láncz, értéke 28 korona.

5. Két drb. aranyozott ezüst tojástartó értéke 8 korona.

6. Két drb. aranyozott ezüst kis kanál értéke 2 korona.

7. Négy drb. aranyozott ezüst kés, értéke 16 korona.

8. Két darab aranyozott ezüst villa, értéke 8 korona.

9. Egy drb. aranyozott ezüst sótartó, értéke 4 korona.

10. Kézpénz 8 korona.

11. Regalitás fajta szivarok (30 drb.) értéke 7 korona. Összesen 261 korona értékben.

Felhívják a hatóságok, ugyszintén az összes óras és ékszerészek, valamint a zálogintézet tulajdonosok, hogy az ezen tárgyakat eladás vagy elzálogosítás végett hozzájuk vivő egyént a legközelebbi rendőrnek adják át, illetve erről alulírt hivatal haladéktalanul értesítsék, az 1879. évi XL. t. c. 131. paragrafusában körülírt következmények terhe alatt.

Nyugalmazott vasuti főtisztviselők. A közeli jövőben az államvasutaknál tömeges nyugdíjazások történnek. Mint értesülünk, a debreczeni üzletvezetőség három régi főtisztviselőjét is nyugdíjazták.

Szabadságon. Kovács József polgármester 3 napi szabadságra utazott. Távolléte alatt Vecsey Imre főjegyző helyettesíti. — Ugyancsak most kezdte meg 30 napi szabadságának kitöltését dr. Varga Elemér polgármesteri titkár is, akit dr. Tóth Emil jegyző fog helyettesíteni.

A kolozsvári dandárparancsnok elutazása. Vilmányi Bodnár István honvéd ezredes, dandárparancsnok, a ki debreczeni ismerőseinek látogatása céljából 6 napot töltött városunkban, ma délben utazik el, kedves nejevel együtt, állomáshelyére, Kolozsvárra. Honvédségünk e kiváló ezredesét városunk előkelő társadalmához a legmelegebb rokonszeny csatolja s így kétségtelen, hogy itt időzését kellemes emlékek fogják követni.

Az óriási jegyzőkönyv. Most küldte szét a kereskedelmi miniszter az Országos Ipartanács legutóbbi gyűlésének jegyzőkönyvét. A tanácskozás két napot vett igénybe s hogy az összehívott sok okos ember két gyűlés folyása alatt mily sokat tudott mondani, ennek élénk bizonyítéka a kiadott jegyzőkönyv, mely sűrű gépirással 134 teljes ivű oldalt od. A jegyzőkönyvben találjuk a mieink sorából Szávay Gyula kamarai titkárnak a háziipari tanítás és ipari mestertanfolyamok központosítása ellen tartott beszédét.

Az oháti határdombok. Az ohati birtoknak Csege és Tiszafüred felőli részén a határdombok mielőbbi kiigazítása vált szükségessé. A tanács Aczél Géza főmérnök, Magoss György dr. főügyész és Király Gyula tanácsnokokból álló bizottságot küldött ki, hogy a határdombok helyreigazítása iránt tegyék meg a szükséges intézkedéseket.

Tűz a szőlőtelep mellett. Csütörtökön délután fél 6 órakor a tűzoltósági laktanyába a szőlőtelepről tüzet jelentettek. A tűzoltóság egy része teljes felszereléssel azonnal a tűz helyszínére ment, hol Gaál József tanyája, a tanyaház és négy melléképület teljesen lángokban állott s leégett a tanya

mellett asztagba rakott rozsszal egyetemben. A kárt még nem állapíthatták meg.

Nagy idők tanuja. Régi érdeemes debreczeni kereskedő elhunytát jelenti az alábbi gyászlevél. Id. Gyürky Sándor debreczeni papirkereskedő életének 88-dik évében elhunyt. A szabadságharcban mint honvédfőhadnagy is kitüntette magát. Kiterjedt rokonság siratja és jelenti, hogy felejtetetlen jó apa, nagyapa, dédapa és testvérnek néhai id Gyürky Sándor 1848—49-es honvéd főhadnagy, debreczeni papirkereskedő folyó hó 20-án d. u. 2 órakor, életének 88 dik évében, 8 heti hosszas szenvedés után esendesen elhunyt. A kedves halott földi részei folyó hó 22-én délután 1/25 órakor fognak az ágostai evang. egyház szertartása szerint a Csapó-ntoza 60. sz. háztól, a Kossuth-utcai temetőben levő családi sírboltban örök nyugalomra helyeztetni. Mely végtisztességtételre rokonainkat, barátainkat és ösmérőseinket szomorodott szívvel meghívjuk. Debreczen, 1904. jul. 20. Gyermekei: Budaházy Miklósné Gyürky Matild; ifjabb Gyürky Sándor. Veje: Budaházy Miklós. Menye: ifj. Gyürky Sándorné Mentze Augustia. Testvére: Gyürky András. Unokái: Budaházy Erzsébet férjezett Kőkényesy Endréné, Budaházy Jenő, Budaházy József, Budaházy Etelka, legifjabb Gyürky Sándor, Gyürky Irén, Gyürky Berta. Dédunokái: Kőkényesy Sándor, Kőkényesy Katalin, Kőkényesy Mariska, Kőkényesi Bandi, Kőkényesy József.

Gazdasági tüzek. Az újföldön Faragó István tanyáján égett el több kereszt buza és takarmány. Sarkadi Andrásné ondódi földjén 3500 korona értékű buza lett a lángok martaléka. Biztosítva nem volt egyik sem.

Galamblovészet Debreczenben. Azon alkalomból, hogy fiatal huszártisztek galamblovészetet fognak rendezni a nagyerdőn, a „Debreczeni Ujság” azt írta, hogy ilyen még nem rendeztek nálunk. Annak közlésére kértünk fel, hogy ez nagy tévedés, mert *számtalanszor* rendeztek már Debreczenben galamblovészetet, így pl. 1896. és 1897. nyarán is rendezett galamblovészetet Lovassy Károly elnöklété alatt a debreczeni vadásztársaság. Tehát nem ritka és nem páratlan dolog, élvezetnek megjőérszerű és jóízű ember előtt nem élvezet a szárnysegetten lehulló és a föld porát pirostra festő, ártatlan galambvér látása. A jóézés diadalmaskodott, mikor a régi galamblovészet megszűnt Debreczenben és éppen nem örvendünk annak, ha e kegyetlen sport meghonosodna újra.

Szabad a vásár. Sokszor szóvá tettük már, hogy idegen alkuszok összeszedik a zöldségneműeket, az apró baromfiakat és elszállítják Debreczenből a külföldre, míg itthon a piacról élők még a legselejtesebb élelmi cikkekkel is méregdrága áron képesek csak megvásárolni. Tűrheterlen a külföldi, idegen alkuszok kapzsi vásárlása, mert a nagy aszály után a debreczeni piac nem lesz képes ellátni a debreczeni fogyasztó közönséget sem élelmi cikkekkel. A tanácsülésen szóvá is tette a főkapitány ezt a dolgot, de a tanács tagjai nem akartak belemenni semmiféle szigorításba. Persze, a dusan javadalmazott tanács urak nem fognak koplalni a legnagyobb drágaság idején sem, de bezzeg a kisjövedelmű emberek még burgonyával sem lakhatnak jól; mert egész odáig jutottunk, hogy ma már csak olvasva árulják a burgo-

nyát, darabját krajczárjáért . . . Jól nézünk ki, ha még ráadásul az idegen alkuszok gyülevész hadát is erre a sanyaru, erre a spiritusba való piacra szabadítják.

— **Esküvő.** Kormos Gyula debreczeni ipartestületi betegsegélyző egyesület könyvelője tartalékos honvédhadnagy Nagykerekiben vezette oltárhoz Lévai Joláakát, Lévai Mihály nagykereki-i ref. felkész leányát.

— **Thaly Kálmán emlékére.** A képviselőház tagjai Berzeviczy Albert kultuszminiszter javaslatára tudvalevőleg elhatározták, hogy a képviselőház márcz. 10-iki ülésének emlékeztetése, a mikor Thaly Kálmán felszólalása után a parlamenti béke helyreállott, emlékérmeket készíttetnek s azt nagy ünnepséggel adják át Thaly Kálmánnak. Az emlékérmeket Telcs Ede szobrász már elkészítette. Az érmen Thaly Kálmánnak sikerült domborművének mellképe látható a következő felírással:

Thaly Kálmánnak,
Harcok írójának,
Béke szerzőjének,
1904. márczius 10-e emlékére
Barátai és tisztelői.

Az emlékérmeket most öntik aranyba és szeptemberben adják át Thaly-nak. A plakettből ezüst és bronzpéldányok is készülnek.

— **Meghaltak.** Kovács Katalin ev. ref. 1 hónapos, Virág Margit ev. ref. 4 hónapos, Erdős Zsófia ev. ref. 14 napos csecsemők, Nagy Ferencz ev. ref. 2 éves gyermek, Gyürky Sándor ágostai 87 éves magánzó 1848/49. évi nyugalmazott honvéd főhadnagy, Nagy Zsófia ev. ref. 68 éves magánzó, Ókrós Mihály ev. ref. 69 éves kőműves segéd, Kokas István ev. ref. 79 éves szegényházi apolt, Tóth József ev. ref. 17 hónapos, Brebán Jenő gör. kath. 7 napos csecsemők.

— **Szakosztályi ülés.** Az ipartestületi kalapos szakosztály ma délután 3 órakor az ipartestület tanácstermében ülést tart, melyen a vásári árulások sorrendjét állapítják meg.

— **Tátrafüredről.** Debreczenből a hivatalos fürdőnévsoron szerepelnek, ifju Kardos László nagykereskedő nejével, Füredi Szabó Lajos ny. igazgató nejével és két leányával, Pelsőczy Lajos, Szilágyi István, Vajda Jenő, Vántsa Dezső tanulók, Váradi Ignác.

— **Meddig tartson az utcái világítás?** A főkapitány javaslatára a tanács elrendelte, hogy az összes utcái lámpák éjfél 12 óráig égjenek, azontúl pedig hajnalig a szokásos félvilágítás maradjon. A főkapitány azon javaslatát azonban, hogy 6 hónap alatt gázvilágítással lássák el az egész várost, nem fogadta el a tanács. Így hát még évekig várhat sok utca népe, amíg gázvilágítást kap.

— **Halálozás.** Nagy Zsófia folyó hó 20-án éjjeli 11 órakor, hosszas szenvedés után, életének 68-ik évében elhunyt. F. hó 22-én d. u. 5 órakor az ev. ref. egyház szertartása szerint, Simonffy utca 25. sz. alatti háztól a nagytemplomban tartandó rövid ima után, a hatvan utcai sarkra helyezik örök nyugalomra.

— **Lóköltő özigányok.** A mikepécsi határban legelészett Szöllősi Gábor gazdálkodó két összebéklyózott lova. A lovakat Balogh Sándor és a felesége, meg 20 éves fia költötték el, akik — **Iranyi Pál** juhász és **Csurka Miklós** kovácsmester állítása szerint — Hajduszoboszló felé mentek. A lóköltő özigányokat a csendőrség keresi.

— **Még nem tett panaszt.** A nagyerdőről rémes hír érkezett az egyik lap szerkesztőségébe. Nem kisebb dolgról volt szó, mint hogy ismeretlen napszamos ember agyonverte az édes anyját.

— Tudnak már felőle? kérdezte az újdondász izgatottan.

— Még nem tett panaszt a sértett — felelte nagy lelki nyugalommal Tökés Zoltán iktató.

— De hiszen nem tehet panaszt, mert agyonütötték.

— No azt se hiszem, amíg a jelentést el nem olvasom — felelte még nyugodtabban és rendőri fölényvel mosolygott.

— **Névmagyarosítás.** Veisz Ferencz debreczeni lakos családi nevét belügyi engedéllyel Vadász-ra változtatta.

— **Eladta a más holmiját.** Egy vidéki öreg ember szeredásának és vasvillájának őrzését, míg vásárolni ment, Farkas Sáriira bízta. A rendőrségen sokszor megfordult Farkas Sári hamarosan tuladott az öreg ember holmijain s a könnyen szerzett pénzen leitta magát. Sikkasztás vétsége miatt a rendőrségnél megindították az eljárást a csavargó leány ellen.

— **Talált kulcs.** Szerdán este 6 és 7 óra között a Kossuth utcán egy órszoba kulcsot találtak. Igazolt tulajdosa lapunk szerkesztőségében délelőtt átveheti.

— **Miért vásárol mindenki szivesen Mentze Henrik újdonságok áruházában** (a Piac- és Szent-Anna-u. sarkán?) Mert ott kivétel nélkül csakis jó minőségű áruk kaphatók; az olcsó szabott ár minden darab árun látható, a vevő közönség pedig igen előzékeny és pontos kiszolgáltatásban részesül.

TÁVIRATOK.

Az orosz-japán háborúról.

London, július 21. Port-Artur ostroma pár nap óta szünetel. Az erődítések közül igen sok a japánok birtokában van, akik hadállásaik megerősítésén dolgoznak. A japán sereg 80000 emberből áll. A végső harcra készülődnek most. Port-Artur bevételére 8 nap alatt várható. Az oroszok már kitöréseket sem mernek megkísérteni, mert minden kísérletük csufos vereséggel végződött eddig.

Az orosz hajók üldözése.

London, július 21. A japán hadihajók üldözésbe vették a wladivosztoki orosz hajókat, amelyek több japán gőzöst elfogtak. Az orosz hajóhad észak felé menekült, de még nem sikerült elérnie Wladivosztokot.

Az angol jegyzék hatása.

London, július 21. Az orosz önkéntes hajóhad kalózkodásai ellen erőlyes jegyzékben tiltakozott Anglia, amelyre Pétervárt megrettentek és a „Malacca“ gőzöst azonnal szabadon bocsájtották, mire a hajó Port-Soidba vonult. A hajó onnan valószínűleg Sherbourg-Libaoba indul. A kapitányt, aki utasításait nem akarta az orosz

kalózkodók orrára kötni, már le akarták tartóztatni, amikor a szigorú parancs Pétervárról megérkezett, hogy a hajót bocsássák szabadon.

Tesla Miklós találmánya.

Newyork, július 21. Tesla Miklós, a horvát származású fizikus állítólag olyan vilamos robbanó készüléket talált fel, mely a tengeri háborút a jövőben lehetetlenné fogja tenni. Ezt a hírt kétkedéssel fogadták Budapesten, mert a horvát feltalálót inkább szelámosnak, mint tudósnek ismerik, bár van néhány találmánya is.

Nagy tüzek mindenfelé.

Déva, július 21. Ma nagy tűz pusztított a városban. Leégett 43 ház a melléképületekkel együtt. Sok buza, széna, szárnyasállat lett a lángok martaléka. A tűzben elpusztult 1 asszony is 2 gyermekével együtt. A kár a 100.000 koronát meghaladja. A fele sem volt biztosítva. A tüzet állítólag gyufával játszó gyerekek okozták.

Csongrád, július 21. A kiscsárdák 200 asztag buzája leégett. Állítólag cséplő munkások gondatlan pipázása okozta a tüzet. Éjjel Bodor Istvánné háza is kigyuladt és leégett. Se a buza, se a ház nem volt biztosítva.

Rablógyilkos rendőrőrmester.

Assch, július 21. Schram nevű rendőrőrmester július 18-án Glottenbergben a község pénztárába betört és 5763 márkát rabolt el. Azóta a felső erdőben barangol, hol Schusz földbirtokost is megtámadta, megölte és kirabolta. Az összes rendőrséget mozgósították a rablógyilkos rendőrőrmester elfogására.

Törvénykezés.

Kinevezések. Tóth Aurél ítélőtáblai tanácsjegyző, albirót a debreczeni kir. törvényszékhez bírónak nevezte ki az igazságügyminiszter. Bernáth Elemér kir. táblai elnök Dán György debreczeni, Móri István hajdunánási és Dragos M. Vazul rózsapataki lakos, végzett joghallgatókat a debreczeni királyi tábla kerületébe díjtalan joggyakornokká kinevezte.

Áthelyezés Rásó Sándor járásbírói albirót, saját kérelme folytán, hasonló minőségben a debreczeni kir. járásbíróshoz helyezték át.

Változások a bíróságok körében.

A hivatalos lap mai száma közli a következőket: A király Balás Pál huszti járásbírói albirót a máramarosszigeti, Korn Lajos nagyváradai ügyészségi alügyészt a nagyváradai, Tóth Aurél debreczeni ítélőtáblai tanácsjegyző albirót a debreczeni és dr. Oláh István kassai ítélőtáblai tanácsjegyző albirót a sátoraljaujheyi törvényszékhez bírák; dr. Szarka Sándor aradi járásbírói albirót a világosi és dr. Endes Miklós kolozsvári ügyészségi alügyészt a csikszentmártoni járásbíróshoz járásbírák; Jeney László szegvárdi ügyészségi alügyészt a csikszentmártoni ügyészséghez ügyészsé; Gombos József kassai törvényszéki albirót a kassai ügyészséghez alügyészsé, dr. Dávid István Gyula szatmárnémeti törvényszéki aljegyzőt a tasnádi, Okolicsányi János löseai törvényszéki jegy-

zót a breznóbányai, dr. Ludvig Alfréd erzsébetvárosi törvényszéki aljegyzőt a fogarasi, dr. Simon Antal erzsébetvárosi törvényszéki aljegyzőt a köhalmi és dr. Horváth József hidalmási járásbirósági aljegyzőt a nagy ilondai járásbirósághoz, végül dr. Szentirmay Ödön budapesti kereskedelmi és váltó törvényszéki aljegyzőt a kassai törvényszékhez albirákká kinevezte.

Közgazdaság.

Szegény ember garasa.

A pénznek az a tulajdonsága, hogy csak akkor becsüljük meg, amikor — nagy. A bankó általános tiszteletnek örvend. Némelyik takarékos ember gondosan feljegyzti a sorszáma is, mert hátha elvesz, eltopodik, könnyebb a nyomára akadni. A garas névtelen marad. Kezről kézre jár s pályafutásában semmiféle megbecsülésben része nincsen. Pedig hát a garas is pénz, még ha úgy csufolják is, hogy koldusarany. Hanem hát hiába él a szállóige, amely azt mondja a garasról, hogy abból terem a bankó. Ember legyen, aki ezt betudja várni. Bőkezűen prédáljuk, szinte eldobjuk magunktól mint fölösleges terhet. Az utzasarki koldus a megmondhatója, hogy ezen alapszik a legtöbb jószívűség. Hiába, megvetjük a kis rézpénzt; nem is szeretjük a zsebünkben. Nagyon okos embernek rójuk le ezenel az elismerés sorait. Ez az okos ember valami Thomas Birk nevű ánglius. Jókora darab eszével nekiállt gondolkodni a garasról, nevezetesen a szegény ember garasáról és gyűjtőperselyt eszelt ki a tékozlás számára.

Néhány hét óta London város utcásarkain, középépületeiben, egyik-másik vendéglőjében különös kis szekrények jelentek meg. A szekrénykének oldalán keskeny nyílás látszik, az alatt pedig röviden írva vagy en, hogy fölösleges garasunkat dobjuk ebbe a gyűjtőbe, az majd elteszi számunkra. Ha bedöbysz egy garast, alul kiszalad egy kis papírlap: ez a nyugta a bedobott garasról.

Minden fáradság nélkül, sőt kényszer nélkül is ezen a módon megszabadulunk a garasunktól, de úgy hogy az azért mégis megmarad. Sőt szaporodik. Mert az a mister Brik összeállt nagy vagyonu, embersegés szívű urakkal, millimos bankárokkal és jótékonyági egyletekkel s ezekkel együttesen alapított egy garasbankot. A garasbank perselyei azok az automaták az utcasarkon.

Első tekintetre talán meg sem értjük ennek az eszmének a mély értelmét. Pedig nagyon egyszerű az. Elsősorban takarékos ságra serkent s ilyen módon megtanít bennünket megbecsülni a garast. Mert a gyűjtőperselyen kívül még sok egyebet is ad a garasbank. Tudniillik, a ki hatvan garasról nyugtákat gyűjtött össze, az cselédkönyvet kap már az összegről s a tőkéje kamatozik is. Nagy szó ez, különösen Angliában, ahol a csekk-tőke nem kamatozik semmiféle banknál. De más tőke sem annyit, amennyit ez a garasbank fizet: tudniillik 5 százalékat.

Hangsúlyozzuk, hogy az egész vállalkozás pusztán jótékonyági intézmény. Aki tőkéjét felajánlotta a célra, nem is akar nek nyeréskedni rajta. Ez a vállalkozás egygyel több bizonyosága annak, hogy milyen mérvben kifejtett még a humanizmus is Angolországban. Ez a garasbank mindenképpen megerdemelné, hogy utánozzák mindenütt.

Nálunk is van elég fölösleges garas a zsebekben.

REGÉNY-CSARNOK.

Ki hát a gyilkos?

Bűnügyi regény az amerikai életből. 49.

— Te folyton gyötörtél engem ostoba féltékenykedéseddel, úgy hogy teher volt már az életem. Nem vagy te erre a világra való, jobb dolgod lesz majd a másvilágon. Már találtam is helyetted asszonyt, aki boldoggá tesz, mert annyi a pénze, mint a szemét. Az én jóvendőbelim Alstine Rózsa, aki már ígéretet is tett nekem, hogy feleségül jö hozzám, ha te meghaltál. Szóval a dolog rendben van. Jó mulatást a másvilágon. Ott majd találkozatsz a bátyáddal is.

Amint utolsó szavát hallotta a megmérgezett asszony a görcstől összerándult és az asszony száján tájékos hab jelent meg. A férfi azt hitte, hogy most már csakugyan kiszervengett.

— No végre megszabadultam tőle — mormogta megelégedetten, aztán sarkon fordult és elhagyta a házat.

Alig távozott el, két férfi sietett a házba és egyesén abba a szobába léptek, ahol Irisz feküdt halotthaloványan az ágyon.

— Talán már el is késtünk, orvos ur. — Hát ha segíthetek rajta — mondta az orvosnak szólított a társának, aki Shanks Hiram volt, de most nem volt visszatartó a külseje.

— Már késő — kiáltott fel az orvos, miközben az ágyban fekvő Baresvallné fölé hajolt. Meghalt.

HUSZONHETEDIK FEJEZET.

— Meghalt? Nem, nem, az nem lehet — kiáltott fel a házaló. Száz dollárt fizetek önnek orvos ur, ha annyit el tud érní, hogy beszélhessek vele.

— Mindent el fogok követni.

Az orvos azonnal hozzálátott az élezési kísérletekhez. Negyed óráig tartott, a míg a már halottnak látszó asszony kinyitotta szemét. Látszott, hogy eszméletén van, de a hangja alig hallatszott.

— Boesásson meg asszonyom — kezdte a beszédet Shanks — de a vallomásra van szükségem. A férje, úgy tudom, meg akarta mérgezní, tudja ezt?

— Igen.

— Félek, hogy aligha fog felgyógyulni és ha nem tesz vallomást és nem mond el mindent, amit tud, ártatlan ember fog esetleg megszervengetni azért a gyilkosságért, a melyet el nem követett. Érti ezt asszonyom?

— Igen, értem.

Az orvos újra beadott neki az ellenmérgeből és a nő szemei megélnkültek.

— Valóságos összeesküvést szöttek a legderekabb granoni fiatal emberek, hogy tönkretegyék — folytatta Shanks. Aki ezt a galád hálót szötte, nem más, mint az az ember, aki azzal távozott innen rövid idő előtt, hogy őnt eltette láb alól. Szeretném tudni asszonyom, tud-e a ridgewoodi gyilkosságról? Ismeri ezt a tört?

Shanks erre a zsebéből kivette azt a tört, amelyet éjnek idején dobta be Bordine lakásának az ablakán. A haldokló asszony arcán rémület kifejezése vonaglott végig és csaknem elájult.

— Ugy veszem észre, máskor is látta már.

— Igen láttam.

— Beszéljen el mindent, amit csak tud. Csak úgy lehet megmentenünk azt a derék leánykát is ettől a férfitől, aki őnt is megmérgezte.

— Elmondok mindent.

[Folytatjuk]

Ne vegyen pénzért

naptárt,

mikor ingyen kapja a Debreczeni Független Újság Nagy Képes Naptárát ha előfizet

a Debreczeni Független Újságra Egy óra 1 korona, vidékre 1 K. 50 fill.

A Debreczeni Független Újság Nagy Képes Naptára Debreczen város és Hajdúvármegye

Nagy Czimtarával és rendkívül bő és értékes tartalommal jelenik meg.

Nyilttér.

LUHI ERZSÉBET

ásványvíz

Bereg megyében szikla tövében fakad és minden idegen elemtől menten kerül a palackba. Kiváló hatásu különösen torok, tüdő és gége, ugyszintén a gyomorbántalmak minden neme ellen.

Kitűnő nyálkaoldószer!

Előkelő orvosok bizonyítványai csodás eredményekről számolnak be.

A Luhi Erzsébet ásványvíz

kitűnő üdítő ital és borhoz keverve közkedvelt.

Kapható minden jobb fűszerüzletben és az

Uradalmi ásványvizek bérletességénél

Szolyván (Bereg megye.)

Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

Mindennemű mérleg javítások u. m.

tizedes-, százados, sertés-, marha- és híd mérlegek szakszerűen, gyorsan s pontosan a legolcsóbb árakon eszközöltetnek.

Neumájer János

mérleg készítő mester

DEBRECZEN, Petőfi-tér 6. szám.

Uj mérlegek gyorsan és pontosan a legolcsóbb árak és jóállás mellett készíttetnek.

Az Első Debreczeni Kézizálog Kölcsön-Intézet Részvénytársaság

Debreczen, Arany János-u. 9.

szám alatt, (az Osztrák Magyar-Bank mellett). **Kölcsönök** ad 1 arany, ezüst, értékpapír, kézműáru és mindenféle ingóságokra, mérsékelt kamat mellett.

Az igazgatóság.

Apró hirdetések.

10 szögig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A egkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

20-25 éves intelligens nővel óhajtanék megismerkedni, kivel esti szabad időmet kellemesen eltölthetném! Anyagi érdek kizárva. Leveleket a kiadóba „Barna fu” czimen kérek.

Eladó birtok és szeszgyár. Egy 1200 katasztrális hold kiterjedésű, kitünő minőségű birtok, melyen a legjobb karban lévő gazdasági épületeken kívül egy mezőgazdasági szeszgyár van, évi 2000 hectoliter termelés és hectoliterenként 10 korona refectióval, 50 katasztrális hold dohánytermelési engedéllyel eladó. — Hol és kivel lehet értekezni? megmondja a kiadóhivatal.

Megvételre kerestetik egy használt kulcsos loszerszám Békés Emil Barna-utca 1.

130 hold tanyaföld homok és fekete föld, vetés és felszereléssel azonnal kiadó. Czím a kiadóban.

Csinosan butorozott szoba, külön bejárat, kiadó Széchenyi-u. 27. sz. a.

Boreczet, házi kezelésű, eladó Hatvan-u. 9.

Üzletfeloszlítás miatt kitünő hegyiborok hektoliterje 12 forint, literenként 20 kr. Rizling 22 krajczárjával, Piacz-utca 34. sz. ház pinczében kapható. Üres gönczi hordók is eladók.

Pénzszekrény használt megvételre kerestetik. Ajánlatok Kupfer József és fia Vértess-Nagyfőtele intézendők.

A mipepércsi ut jobb- és bal oldalán megvételre vagy bérebevételekre kerestetik 100-200 hold föld. Czím a kiadóban.

Logelő kiadó 5-600 birka részére. Mipepércs, Bodóháza, Steiner Adolfnál.

Kiadó bolt sarok ház, jó forgalmu helyen cipésznek vagy husmérésnek, Meszena-utca 26.

Tanuló felvétetik a Széchenyi-utca elején lévő fodrászüzletben.

Nemzetőr-utca 1. sz. a. Arany János-utca sarkán egy csinosan butorozott külön bejáratu szoba azonnal kiadó.

Gépezs, ki összes gépek kezelésébe, javításába szakértő, állást keres. Czím a kiadóba.

Pénteken este a Bocskay kertben nagy halestély lesz.

Halászlé, rántott hal, rántott csirke, turós csusza és híres Bocskay-kerti bor lesz felszolgálva. Indulás Debreczenből d. u. 4 óra 13, vagy este 6 óra 56 perczkor; vissza este 8 óra vagy 11 órakor. Ózondus, pormentes levegő, oda-vissza a Bocskay-kocsiban 40 fillér.

Számos látogatást kér tisztelettel

Ullmann Károly,
vendéglős.

Elvállal mindenféle szobafestéseket és tapetirozásokat a legutányosabb árban

Horváth András

mázoló-, szoba- és templom-festő
= DEBRECZEN, =
Piacz-utca 21. szám alatt.

DEUTSCH LAJOS

fűszerkereskedő, Piacz-utca 38.

Ajánl mint a hajdumegyei méhészegylet elárusítója

idei friss pergetésű

akác mézet

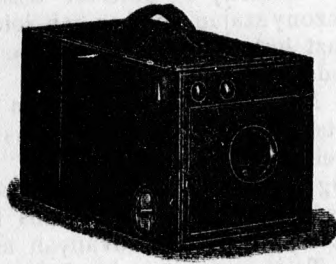
1 kiló 60 krajczár.

5 kiló 2 frt 50 krajczár.

Csődkiárulás!

A KOMÁROMI-féle üzletben. (Piacz-utca 12. Stenczinger-ház) található

Fényképészeti

czikkek, úgy amatőrök, mint szakemberek számára gyári áron alul kiárultatnak.

Fényképező gépek, lemezek, filmek, fényérzékeny papírok, kartonok, keretek, mindentéle u. n. fürdők, előhívók, vegyszerek stb. nagyválasztékban.

Csak 8 napig!

Csak 8 napig!

Csődkiárulás!

Kávéház megnyitás!

Van szerencsém értesíteni a n. érdemű közönséggel, hogy az

Angol királynéhez

czimzett kávéházamat teljesen ujonnan minden kényelemre berendezve átalakítottam és ma **pénteken, július 22-én RÁDZ KÁROLY** hírneves zenekar és személyes közreműködése mellett megnyitom és a t. cz. közönség pártfogásába ajánlom.

Szórakozásról valamint **hűsítő italokról** és **Buféról** egész éjjel gondoskodva lesz.

Teljes tisztelettel

HAUER BERTALAN

Angol királyné szállodás.

Konyári Sóstó fürdő

megnyilt május hó 1-én.

Gyógyítja a körvély kórt s annak következményeit, u. m. esontszut. csontvelőlob. összezsugorodott izület stb. mindennemű kösvényes, csuzos bántalmakat, bármiféle borbajokat. továbbá sápkór, máj, lép, vese és belső dagantokat, különösen női és ferfi bajokra legkitünőbb hatásu.

Fürdő orvos: **Dr. Móricz Ernő** pocsaji tb. járás orvos.

Kifogástalan tiszta fürdők, jól berendezett lakások, előkelő vendéglők (kitünő ételek és tisztán kezelt italok személyes felügyeletünk alatt allanak) és a mi fő, mélyen leszállított árak mellett, rendkívül figyelmes kiszolgálásban részesülnek a t. fürdővendégek.

Vasuti állomás: Hosszupályi, Debreczen—N.-Létai vonalon. Posta és táviráda állomás helyben. Minden vonat érkezésnél kocsik állanak rendelkezésre.

Tisztelettel

a Konyári Sóstó fürdő
igazgatósága.